

## POSTANOWIENIE

26 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Grzesiowski

na posiedzeniu niejawnym 26 marca 2026 r. w Warszawie  
w sprawie z powództwa M.G. i E.G.  
przeciwko syndykowi masy upadłości Bank spółki akcyjnej w W.  
o ustalenie,  
na skutek skargi kasacyjnej syndyka masy upadłości Bank spółki akcyjnej w W.  
od wyroku częściowego Sądu Apelacyjnego w Warszawie  
z 13 sierpnia 2024 r., I ACa 1436/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. obciąża pozwanego kosztami postępowania kasacyjnego,**  
**pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

(G.N.-J.)

## UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 7 października 2020 r. Sąd Okręgowy w Warszawie, w sprawie z powództwa M.G. i E.G. przeciwko Bankowi1 spółce akcyjnej z siedzibą w W. (obecnie: syndykowi masy upadłości Banku spółki akcyjnej w upadłości z siedzibą w W.), ustalił, że umowa o kredyt hipoteczny zawarta 5 września 2007 r. pomiędzy stronami jest nieważna (pkt I), zasądził od Banku na rzecz powoda kwotę 586,39 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 września 2017 r. do dnia

zapłaty oraz kwotę 2 759,80 CHF wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 24 września 2020 r. do dnia zapłaty (pkt II), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt III) oraz orzekł o kosztach postępowania.

2. Wyrokiem częściowym z 13 sierpnia 2024 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację pozwanego od powyższego orzeczenia.

3. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiódł pozwany syndyk masy upadłości Banku spółki akcyjnej w W.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłankę określoną w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.

Podał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne i potrzeba wyjaśnienia, czy postanowienie umowy kredytu mające charakter klauzuli abuzywnej może być uznane za bezskuteczne wobec masy upadłości (art. 84 ust. 1 ustawy z dnia z 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe, dalej „pr.up.”) wobec tego, że postanowienie prowadzi do upadku umowy na skutek usunięcia z niej klauzul abuzywnych, a zatem utrudnia ono osiągnięcie celu postępowania upadłościowego jakim jest pełne zaspokojenie wierzycieli, poprzez skutek w postaci upadku umowy kredytu zawartej przez kredytodawcę i brak spłaty rat takiego kredytu do masy upadłości.

4. W odpowiedzi na skargę kasacyjną powodowie wnieśli o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym.

#### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

5. Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. np. postanowienie SN z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu

postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398<sup>9</sup> k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1-4 k.p.c.; nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wówczas usprawiedliwione.

6. Szczegółowa analiza sprawy prowadzi do wniosku, że skarga kasacyjna strony pozwanej nie zawiera argumentów wystarczających dla uznania, że w sprawie spełniona została przesłanka z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. uzasadniająca przyjęcie sprawy do rozpoznania.

7. Przedstawione przez skarżącego zagadnienie prawne nie ma waloru nowości i było już przedmiotem analizy Sądu Najwyższego. W wyroku z 9 sierpnia 2016 r., II CSK 733/15 (do którego *notabene* odwołuje się sam skarżący), wyjaśniono, że nie do zaakceptowania jest również postulowany przez skarżącego kierunek wykładni art. 84 ust. 1 pr.up., zgodnie, z którym, każda klauzula umowna niekorzystna dla upadłego, mogłaby być uznana za bezskuteczną wobec masy upadłości. Art. 84 ust. 1 pr.up. stanowi normę zabezpieczającą cel postępowania upadłościowego, którego przejawem, jest takie ukształtowanie sytuacji prawnej upadłego, by efektywnie i szybko spieniężyć majątek poddany temu rodzajowi egzekucji uniwersalnej. Umieszczenie w umowie zapisu umożliwiającego wypowiedzenie czy odstąpienie od umowy w razie niewykonania czy wadliwego wykonania zobowiązania przez drugą stronę, czy też popadnięcia przez nią w zwłokę i zastrzeżenie w związku z tym uprawnienia do naliczania kary umownej, nie wskazuje na chęć obejścia przepisów prawa upadłościowego czy sprzeczność z celami tego postępowania, a jest powszechnie praktykowaną klauzulą umowną,

występującą częstokroć w sytuacjach niezwiązanych z upadłością, w razie dobrego stanu majątkowego strony.

Stąd nie można uznać, że niedozwolone postanowienia umowne, które zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego i TSUE powodowały nieważność całej umowy ze skutkiem *ex tunc*, ze względu na późniejsze ogłoszenie upadłości jednej z stron umowy, mogłyby jednak, jak tego chce skarżący, być uznane za postanowienia bezskuteczne względem masy upadłości.

8. W zakresie wyjaśnienia przedstawionych przez skarżącego kwestii należy również odesłać do uchwały Sądu Najwyższego z 19 września 2024 r., III CZP 5/24, w której wskazano, że postępowanie sądowe z powództwa kredytobiorcy będącego konsumentem o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego z umowy kredytu, prowadzone przeciwko bankowi, co do którego w toku postępowania ogłoszono upadłość, nie jest sprawą „o wierzytelność, która podlega zgłoszeniu do masy upadłości” w rozumieniu art. 145 ust. 1 pr.upadł., a tym samym może być podjęte z chwilą ustalenia osoby pełniącej funkcję syndyka. Z uzasadnienia przywołanej uchwały wynika ponadto, że w tzw. sprawach frankowych interes w dokonaniu ustalenia nieistnienia stosunku prawnego z umowy kredytu wiązany jest nie tyle z dążeniem do wykazania zasadności roszczenia o zapłatę z tytułu świadczenia nienależnego, lecz z innymi problemami. Rozstrzygnięcie sprawy o ustalenie ma służyć wyjaśnieniu kwestii istnienia zabezpieczenia kredytu (zwłaszcza hipoteką) oraz ustabilizowaniu sytuacji prawnej stron związanych wieloletnim zobowiązaniem z umowy kredytu i wynikającym z niego obowiązkiem zapłaty dalszych rat. Do sądu rozpoznającego daną sprawę należy zatem ocena, dokonywana przez pryzmat zgłoszonych żądań oraz ustalonego stanu faktycznego, czy możliwości, którymi strona dysponuje w ramach postępowania upadłościowego, eliminują interes prawny w żądaniu przez nią ustalenia o określonej treści.

9. Tożsame do przedstawionego zagadnienie prawne było już przedmiotem analizy w wielu orzeczeniach Sądu Najwyższego, w których wydawano postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (postanowienia SN z: 18 sierpnia 2025 r., I CSK 790/25; 26 czerwca 2025 r., I CSK 1496/25; 25 września 2025 r., I CSK 1925/25; 20 sierpnia 2025 r., I CSK 1508/25; 30 maja 2025 r., I CSK 560/25)

10. Należy więc uznać, że wskazane w skardze kasacyjnej w ramach wykazania przesłanki z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. wątpliwości, zostały już wyjaśnione w orzecznictwie, a skarżący nie podał nowych argumentów, uzasadniających zajęcie stanowiska przez Sąd Najwyższy po raz kolejny.

11. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 3 k.p.c.).

12. Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 108 § 1 i art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 i art. 398<sup>21</sup> k.p.c.

Krzysztof Grzesiowski

(R.N.)

[SOP]